

**Postanowienie z dnia 13 czerwca 1996 r.
III ARN 5/96**

Błędna ocena przekroczenia terminów przewidzianych przepisami art. 101 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1980 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16 poz. 95 ze zm.) i przepisem art. 199 § 1 k.p.a., powodująca zamknięcie skargę drogi do merytorycznego rozpatrzenia sprawy przez niezawisły sąd (art. 6 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka), jest rażącym naruszeniem prawa.

Przewodniczący SSN: Jerzy Kwaśniewski, Sędzia SN: Kazimierz Jaśkowski, Adam Józefowicz, Janusz Łętowski (sprawozdawca), Andrzej Wróbel

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Włodzimierza Skoniecznego, po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 1996 r. sprawy ze skargi Zofii W. na uchwałę Rady Gminy w O. z dnia 5 grudnia 1994 r., [...] w przedmiocie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, na skutek rewizji nadzwyczajnej Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach z dnia 2 października 1995 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie

U z a s a d n i e n i e

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wniósł w dniu 16 stycznia 1996 r. rewizję nadzwyczajną od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach z dnia 2 października 1995 r., [...], wydanego w sprawie ze skargi Zofii W. na uchwałę Rady Gminy w O. z dnia 5 grudnia 1994 r. [...] w przedmiocie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Powyższemu postanowieniu zarzucił rażące naruszenie prawa, w szczególności art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), w związku z art. 101 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95 ze zm.) wnosząc w konsekwencji o jego uchylenie i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach do merytorycznego rozpoznania.

Stan faktyczny sprawy przedstawiał się następująco:

Zaskarżonym postanowieniem Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach odrzucił skargę Zofii W. na uchwałę Rady Gminy w O. z 5 grudnia 1994 r. [...] w przedmiocie zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy O. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd wskazał, że zgodnie z przepisem art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym zaskarżenie uchwały organu gminy winno być poprzedzone wystąpieniem do tego organu podmiotu, którego interes prawny lub uprawnienie zostało naruszone uchwałą, zawierającym

wezwanie do usunięcia naruszenia. Sąd wyraził przy tym pogląd, że wezwanie do usunięcia naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia powinno nastąpić w terminie miesięcznym od uzyskania mocy przez uchwałę. Zdaniem NSA pogląd ten znajduje swe oparcie w treści art. 101 ust. 3 ustawy o samorządzie terytorialnym. Ponieważ w niniejszej sprawie wezwanie do usunięcia naruszenia interesu (uprawnień), spowodowanego uchwałą organu gminy, zostało złożone w Urzędzie Gminy w dniu 30 marca 1995 r. (uchwała została podjęta w dniu 5 grudnia 1994 r., nastąpiło to - zdaniem Sądu - po upływie dopuszczalnego terminu wniesienia wezwania).

NSA uznał ponadto, że Zofia W. wniosła skargę oznaczoną datą 6 sierpnia 1995 r., z uchybieniem terminu, określonego w obowiązującym w czasie załatwiania tej sprawy art. 199 § 1 k.p.a.

Wskazane uchybienia terminów uzasadniały, zdaniem NSA odrzucenie skargi na podstawie art. 204 § 1 k.p.a. (obecnie art. 27 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym).

Uzasadniając wniesioną przez siebie rewizję nadzwyczajną Prezes NSA stwierdza, iż w niniejszej sprawie nie występują - odmiennie, niż to przyjął skład orzekający NSA - w świetle prawa żadne przesłanki, które by uzasadniały odrzucenie skargi Zofii W. Skarżąca, powołując się na art. 101 ustawy o samorządzie terytorialnym, pismem z dnia 29 marca 1995 r., złożonym w Urzędzie Gminy w O. w dniu 30 marca 1995 r., wezwała Radę Gminy do skorygowania uchwały zatwierdzającej miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy O. w przedstawiony w tym piśmie sposób, uwzględniający jej interesy. Skarżąca spełniła zatem wymóg art. 101 ust. 1 ustawy o samorządzie terytorialnym, warunkujący przewidzianą w tym przepisie skargę do sądu administracyjnego. Przepis art. 101 ust. 3 wym. ustawy, wskazany w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia jako źródło trzydziestodniowego terminu wystąpienia z wezwaniem do usunięcia naruszenia interesu prawnego (uprawnienia), nie określa bowiem wcale terminu, w jakim można wystąpić z wezwaniem o usunięcie tego naruszenia.

Wystąpienie Zofii W. z dnia 6 sierpnia 1995 r., złożone w Naczelnym Sądzie Administracyjnym-Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach w dniu 23 sierpnia 1995 r., odrzucone zaskarżonym postanowieniem jako skarga, było pismem procesowym wniesionym w sprawie wcześniej zaskarżonej do sądu administracyjnego.

Zaskarżenie kwestionowanego planu miejscowego (uchwały zatwierdzającej ten plan) nastąpiło bowiem skargą oznaczoną datą 10 maja 1995 r., wniesioną do Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejscowy w Katowicach w dniu 16 maja 1995 r. W skardze tej Zofia W., powołując się na art. 101 ustawy o samorządzie terytorialnym wskazała, że po bezskutecznym wezwaniu Rady Gminy w O. do usunięcia naruszających jej interesy ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wnosi o uchylenie w odpowiedniej części uchwały zatwierdzającej ten plan.

Z akt sprawy wynika, że skargę tę w Naczelnym Sądzie Administracyjnym zarejestrowano [...] i w trybie obowiązującego wówczas art. 200 w związku z art. 216 k.p.a. przekazano ją do Rady Gminy w O. celem nadania właściwego biegu. Należy zauważyć, że stosownie do przepisu § 1 wskazanego art. 200 k.p.a., termin do wniesienia skargi uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem skarga została wniesiona bezpośrednio do sądu administracyjnego. Sąd ten miał obowiązek przekazania takiej skargi właściwemu organowi w celu nadania jej wymaganego biegu, co też

uczynił.

Złożoną w Naczelnym Sądzie Administracyjnym-Ośrodek Zamiejskowy w Katowicach w dniu 16 maja 1995 r. skargę Zofii W. uznać trzeba za wniesioną w terminie wymaganym art. 199 § 1 w związku z art. 216a k.p.a. Termin ten liczono od dnia doręczenia odpowiedzi na wezwanie do usunięcia naruszenia interesu prawnego lub uprawnienia skarżącego albo - w wypadku nie udzielenia odpowiedzi na wezwanie - od dnia, w którym upłynął dwumiesięczny termin przewidziany w art. 35 § 3 k.p.a. (vide uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 1995 r. sygn. akt III AZP 9/95). Wobec braku odpowiedzi Rady Gminy na wezwanie skarżącej z dnia 30 marca 1995 r., biorąc pod uwagę przedstawioną wyżej wykładnię prawa, skarżąca nie uchybiła terminu wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest trafna, a argumenty w niej zawarte -przekonywujące. NSA jako podstawę odrzucenia skargi przyjął, iż skarżąca przekroczyła 1-miesięczny termin między datą podjęcia uchwały, co nastąpiło w dniu 5 grudnia 1994 r. a wezwaniem do usunięcia naruszenia prawnego interesu skarżącej, które zostało złożone w dniu 29 marca 1995 r. Zdaniem NSA skarżąca przekroczyła również dwumiesięczny okres między datą powyższego wezwania z dnia 29 marca 1995 r. oraz okres 30 dni przewidziany art. 199 § 1 k.p.a. Jednakże z danych znajdujących się w aktach sprawy wynika, że skarga z dnia 10 maja 1995 r. wpłynęła do NSA w dniu 16 maja tegoż roku a w dniu 18 maja 1995 r. została przekazana Radzie Gminy O. (potwierdzenie odbioru z dnia 22 maja 1995 r.). Skardze tej rada jednak nie nadała żadnego biegu. Kolejną skargę z dnia 16 sierpnia 1995 r., która wpłynęła do NSA w dniu 23 sierpnia tegoż roku, Sąd też przekazał Radzie. Skarga ta została zwrócona Sądowi w dniu 21 września 1995 r., jako wniesiona z naruszeniem powołanych wyżej przewidzianych przez prawo terminów. Tym niemniej - wobec wniesienia pierwszej skargi w dniu 16 maja 1995 r. (co jest bezsporne) zaskarżone rewizją nadzwyczajną postanowienie NSA należy uznać za naruszające prawo, a naruszenie to - jako zamykające skarżącej drogę do merytorycznego rozpatrzenia jej skargi przez niezawisły sąd - za sprzeczne nie tylko z prawem krajowym, lecz także z art. 6 Konwencji Europejskiej o ochronie praw człowieka, przeto mające niewątpliwie rażący charakter.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy w oparciu o przepis art. 57 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (...) postanowił jak w sentencji.

=====